

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ
ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ

КОЛІСНИК ОКСАНА ПЕТРІВНА

УДК 330. :332.1

**ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ**

Спеціальність 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Харків – 2012

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі економіки та маркетингу Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут", Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Науковий керівник: доктор технічних наук, професор
Вартанян Василій Михайлович,
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут", завідуючий кафедрою економіки та маркетингу

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, доцент
Чичкало-Кондрацька Ірина Борисівна,
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, завідувача кафедри міжнародної економіки

кандидат економічних наук, доцент
Косенко Оксана Петрівна,
Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут" Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, доцент кафедри економіки та маркетингу

Захист відбудеться «___» _____ 2012 року о 13⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.251.01 у Науково-дослідному центрі індустріальних проблем розвитку НАН України за адресою: 61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 7 під'їзд, 8 поверх.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України за адресою: 61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 7 під'їзд, 8 поверх.

Автореферат розісланий «___» _____ 2012 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

О. М. Красносова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Динаміка розвитку сучасного суспільства визначається ефективністю науково-технічної та інноваційної діяльності, від якої залежить розвиток продуктивних сил і виробничих відносин, що задіяні в регіональному відтворювальному процесі. На сьогодні наукоємність промислового виробництва в Україні не перевищує 0,3%, що на порядок менше світового рівня, зменшується частка високотехнологічної продукції у структурі ВВП, знижується інноваційна активність підприємств промисловості. У розвинутих країнах світу до 90% приросту ВВП досягається за рахунок інноваційної діяльності, а в Україні цей показник складає приблизно 1,2%. Розширення інноваційних перетворень визначається розробкою дієвого механізму державної підтримки науково-технічної та інноваційної сфер.

Основи дослідження інноваційних процесів закладені в роботах класиків економічної думки, найвідомішими серед яких є: П. Друкер, М. Кондратьєв, Г. Менш, Б. Санто, Р. Солоу, Б. Твісс, Е. Тоффлер, М. Туган-Барановський, Й. Шумпетер та ін. Практичне та прикладне спрямування науково-технічної та інноваційної діяльності відображено в роботах: Дж. Бернала, Дж. Брайта, С. Кузнеця та ін. Ґрунтовне дослідження різних аспектів державної підтримки інноваційної діяльності в регіонах здійснили у своїх працях: Л. Абалкін, О. Алімов, Б. Андрушків, О. Амоша, І. Андел, Ю. Бажал, Л. Безчасний, П. Буряк, В. Варганян, А. Гальчинський, В. Геєць, М. Кизим, О. Лапко, В. Савчук, В. Семиноженко, Л. Федулова та ін. Проблемою регіонального розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності займаються такі вчені, як: П. Бубенко, Б. Малицький, І. Михасюк, В. Соловійов, О. Косенко, І. Чичкало-Кондрацька, Я. Яцків.

У зв'язку з цим доцільними є розробки економіко-організаційного механізму державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності, який дозволить регіонам повністю реалізувати наявний потенціал, зробити максимальний внесок у розбудову національної економіки, розвиток інноваційної інфраструктури, здобути конкурентні переваги на зовнішньому ринку.

Особливої уваги заслуговують питання уточнення методичного підходу до оцінки науково-технічного та інноваційного потенціалу в регіонах України, розробки принципів і методів державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності у регіональному розвитку. Потребує науково-методичного обґрунтування програмно-цільовий підхід до розвитку та підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах та механізм підтримки регіональної інноваційної інфраструктури. Необхідність вивчення вказаних аспектів і практична потреба у вирішенні дискусійних питань обумовили вибір теми дисертаційної роботи, її актуальність, мету і завдання дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана згідно з планами наукових досліджень Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» МОНмолодьспорту України та Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку (НДЦ ІПР) НАН України. Автор

брала участь у темах наукових досліджень Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» МОНмолодьспорту України: «Методологія та засоби створення прийняття рішень в наукоємному високотехнологічному виробництві» (№ ДР – 0106U001073); «Комплексне моделювання фінансово-економічних показників наукоємного виробництва. «Моделі, методи та інструментальні засоби комплексного моделювання наукоємного високотехнологічного виробництва» (№ ДР – 0108U009953); «Прогнозування фінансово-економічних показників наукоємного виробництва з урахуванням супутніх ризиків» (№ ДР – 0110U006811), а також у темі фундаментального наукового дослідження НДЦ ІПР НАН України: «Державне управління науково-технічним та інноваційним розвитком регіонів: теоретичні та прикладні аспекти» (№ ДР – 0109U007958).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є розробка теоретико-методичних рекомендацій щодо підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України.

Для досягнення поставленої мети в роботі були поставлені та вирішені такі завдання:

- оцінити стан і тенденції науково-технічного та інноваційного потенціалу в регіонах України, а також визначити можливості державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності на основі чинного нормативно-правового забезпечення;
- вдосконалити методи державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності за пріоритетами регіонального розвитку з огляду на зарубіжний досвід;
- розробити методичне забезпечення щодо оцінки науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України;
- обґрунтувати методи реалізації програмно-цільового підходу до державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України;
- виявити особливості інфраструктурного забезпечення здійснення науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України та сформулювати його організаційне забезпечення.

Об'єктом дослідження є процес розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні аспекти державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України.

Методи дослідження. Теоретико-методичним і методологічним підґрунтям дисертаційної роботи стали положення економічної теорії, наукові праці вітчизняних і закордонних учених щодо науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України.

Зокрема, для розв'язання поставлених у роботі завдань використовувалися такі методи та прийоми: *теоретичного узагальнення і порівняння* – для розкриття сутності і змісту інноваційного потенціалу, уточнення понять: «регіональна інноваційна

система», «організаційна структура органів управління інноваційною діяльністю», «механізм управління», «інноваційна інфраструктура»; *діалектичний* – для виявлення взаємозв'язків та встановлення процесу координації дій в інноваційній сфері; *абстрактно-логічного моделювання* – при обґрунтуванні пропозицій щодо удосконалення державного управління відповідно до чинників, що впливають на науково-технічну та інноваційну діяльність у регіонах; *структурний аналіз* – для визначення шляхів розвитку інноваційної системи, обґрунтування основних проблем, пов'язаних із реформуванням науково-технічної та інноваційної діяльності, способів взаємозв'язку дієвої системи регіональних органів управління; *статистичний аналіз* – для характеристики змін у часі показників явищ, що досліджуються; *графічний метод* – для демонстрації висновків, отриманих у результаті дослідження; *метод ентропії* – для розрахунку інтегрального та комплексних показників науково-технічного та інноваційного розвитку регіонів; *матричний підхід* – для групування показників із метою проведення аналізу найбільш вразливих сфер науково-технічного та інноваційного розвитку регіонів країни.

Інформаційну базу дослідження становлять монографії, наукові статті закордонних і вітчизняних учених, аналітичні журнали, законодавчі і нормативно-правові документи, які регулюють науково-технічну та інноваційну діяльність, формування й використання її ресурсів, у тому числі закони України, постанови Кабінету Міністрів України, накази уряду, дані Державного комітету статистики України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, фінансова звітність підприємств та інформація з офіційних сайтів, власні спостереження автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в подальшому розвитку теоретико-методичного забезпечення ефективного управління науково-технічним та інноваційним розвитком регіонів України. У процесі дослідження було отримано такі найбільш суттєві наукові результати різного ступеня новизни:

набули подальшого розвитку:

- механізм державної підтримки пріоритетних напрямів розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах країни, який, на відміну від існуючих, визначає забезпечувальний; процесуальний; стимулюючий; розподільчий регулятори, що дозволить підвищити результативність інноваційних витрат у середньо- та довгостроковому періоді;

- методичне забезпечення оцінювання науково-технічної та інноваційної діяльності регіонів України, яке, на відміну від існуючих, базується на системі інтегральних та комплексних показників стану науково-технічної та інноваційної діяльності, що дозволяє враховувати ресурсний потенціал регіонів;

- теоретико-методичний підхід щодо визначення особливо вразливих регіонів країни з погляду стану науково-технічного та інноваційного розвитку, який, на відміну від існуючих, базується на використанні двомірної матриці в площині «інноваційний потенціал – інноваційна діяльність», що забезпечує вибір таких регіонів, які потребують першочергової підтримки з боку держави;

- організаційне забезпечення етапів реалізації програмно-цільового підходу щодо державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах, яке, на відміну від існуючих, ґрунтується на удосконаленій організаційній структурі підтримки інноваційної сфери з раціональним розподілом функцій органів державного та регіонального управління, що дозволяє упорядкувати виконання програмних заходів за рівнями ієрархії;

удосконалено:

- визначення поняття «інноваційний потенціал», як складної багаторівневої характеристики різних можливостей економічних систем, яке, на відміну від існуючих, характеризує процес державної підтримки інноваційного потенціалу регіону на макро-, мезо- та макрорівнях.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені методичні підходи й рекомендації та обґрунтовані теоретичні положення спрямовані на вдосконалення процесу державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності в контексті оновлення й розвитку продуктивних сил регіону та доведені до рівня практичних рекомендацій.

Наукові результати дисертаційної роботи знайшли практичне застосування в роботі окремих організацій, що підтверджується відповідними довідками. Зокрема, низку пропозицій реалізовано у діяльності Північно-Східного наукового центру МОНмолодьспорт та НАН України, а саме: запропонований методичний підхід щодо розвитку регіональної інноваційної інфраструктури, в основу якого покладено проведення систематизації та групування інституцій, задіяних у формуванні інноваційної інфраструктури та виконанні пріоритетних завдань (довідка 08-12/45 від 09.02.2012р.).

Окремі результати та пропозиції дисертаційної роботи знайшли практичне застосування у діяльності Головного управління промисловості, транспорту і зв'язку Харківської обласної державної адміністрації та враховані при організаційному забезпеченні процесу формування програмно-цільового методу реалізації науково-технічної та інноваційної діяльності (довідка № 02-01-04/282 від 27.01.2012 р.).

Результати теоретико-методичних досліджень впроваджено у навчальний процес кафедри економіки та маркетингу Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» при викладанні лекцій і проведенні практичних занять за курсом «Економіка й організація інноваційної діяльності» з метою поглиблення теоретичних і практичних знань студентів (довідка № 01-15/25 від 11.01.2012 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійно виконаною науковою працею. Подані до захисту рекомендації та пропозиції розроблені автором особисто й наведені у наукових працях. Особистий внесок автора у роботах, що опубліковано у співавторстві, наведено у списку на с. 17 автореферату.

Апробація результатів дисертації. Результати дослідження та основні положення дисертаційної роботи були апробовані та представлені у доповідях і виступах дисертанта на 10 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних та науково-технічних конференціях, які проходили протягом 2008 – 2011 рр. в Україні, серед них: міжнародна науково-практична конференція «Інтегровані комп'ютерні

технології в машинобудуванні» (м. Харків, НАУ «ХАІ», 2008 р.); міжнародна науково-практична конференція «Інтегровані комп'ютерні технології в машинобудуванні» (м. Харків, НАУ «ХАІ», 2009 р.); міжнародна науково-практична конференція «Соціально-економічний розвиток України та її регіонів: проблеми науки та практики» (м. Харків, ХНЕУ, 2010 р.); міжнародна науково-практична конференція «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики» (м. Харків, ХНЕУ, 2010 р.); міжнародна науково-практична конференція «Інтегровані комп'ютерні технології в машинобудуванні» (м. Харків, НАУ «ХАІ», 2010 р.); міжнародна науково-практична конференція «Соціально-економічний розвиток України та її регіонів: проблеми науки та практики» (м. Харків, ХНЕУ, 2011 р.); міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми реформування економіки в моделі інноваційного розвитку держави» (м. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011 р.); науково-практична конференція «Проект інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері» (м. Харків, НУ ЮАУ ім. Ярослава Мудрого, 2011 р.); міжнародна науково-практична конференція «Управління міжнародною конкурентоспроможністю регіонів: механізми, принципи, стратегії» (м. Сімферополь, КІБ, 2011 р.); XII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Розвиток України в XXI столітті: економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та правові проблеми» (м. Тернопіль, ТНЕУ, 2012 р.).

Публікації результатів дослідження. За результатами проведеного дослідження опубліковано 18 наукових праць, загальним обсягом 5,91 д. а., з них автору належить – 5,41 д. а., в тому числі 8 статей у фахових виданнях, загальним обсягом 4,1 д. а., та 10 – у матеріалах наукових конференцій загальним обсягом 1,81 д. а.

Структура та обсяг дисертації. Обсяг основного тексту дисертації становить 185 сторінок. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, містить 19 таблиць (з них 6 займають 6 повних сторінок), 39 рисунків (з них 6 займають 6 повних сторінок), 10 додатків. Список використаної літератури нараховує 263 джерела і займає 32 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **вступі** подано загальну характеристику роботи, обґрунтовано актуальність теми дисертаційної роботи, сформульовано мету, завдання, визначено об'єкт, предмет, методи дослідження, відображено наукову новизну і практичне значення отриманих результатів та їхню апробацію.

У **першому розділі «Визначення розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України та особливості її державної підтримки»** проаналізовано стан і динаміку науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України; встановлено недоліки нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності в регіонах та подано класифікацію нормативно-правових актів у науково-технічній та інноваційній діяльності; проведено порівняльний аналіз розвитку державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності за кордоном і визначено принципи та методи державної підтримки за пріоритетами розвитку з огляду на зарубіжний досвід.

Проведений аналіз стану науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах

України показав, що існують значні проблеми в цій сфері. За 2000 – 2010 рр. в Україні кількість організацій, що виконували наукові і науково-технічні розробки зменшилася з 1490 до 1303 од. (або на 12,5%). За цей період відбулися зміни в структурі організацій сфери науки. Загальна чисельність спеціалістів, які виконували науково-технічні роботи зменшилась з 174,7 тис. осіб – у 2000 р. до 141,1 тис. осіб – у 2010 р., тобто на 19,2%.

Частка підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, в Україні є суттєво меншою, аніж у країнах, для яких інноваційний розвиток економіки є пріоритетним завданням економічної стратегії. В регіонах України частка інноваційно-активних підприємств у 2010 р. склала: у Харківській області – 11,0%, у Львівській – 7,0%, у Донецькій – 5,9% та у м. Київ – 8,1% від їх загальної кількості. Найбільша частка інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції припадає на підприємства виробництва машин та устаткування – 4729,5 млн грн (13,3% – питома вага у загальному обсязі), машинобудування – 10780,5 млн грн (10,5%), металургії та оброблення металу – 3,7%, або 901,4 млн грн. Загалом по Україні спостерігається негативна тенденція щодо процесу придбання нових технологій і ще гірша – в напрямі трансферу високих технологій. Це пояснюється низьким ступенем інноваційної активності підприємств, зумовленим, насамперед, відсутністю стратегії економічного розвитку країни і відповідної патентно-ліцензійної політики держави, а також необхідної нормативно-правової бази.

У процесі дослідження виявлено недоліки правового поля та запропоновано здійснювати державну підтримку з урахуванням класифікаційних ознак нормативно-правових актів у науково-технічній та інноваційній діяльності, що дозволяє органам державного управління достатньо обґрунтувати створений законодавчий «фундамент», який є необхідним для переходу на якісно новий етап соціально-економічного розвитку держави та регіонів. На основі проведеного порівняльного аналізу державної підтримки пріоритетних напрямів розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності зарубіжних країн, виявлено, що мають бути створені ефективні управлінські структури, які здатні успішно вирішувати різноманітні проблеми та протиріччя, що виникають при переході від наявної до бажаної моделі розвитку. Доведена доречність здійснення процесу вибору пріоритетів інноваційного розвитку за такими вимірами: тематичний; інституційний; обґрунтування. Визначено низку засад інноваційного розвитку, що дало можливість узагальнити структурні елементи доступних важелів економічної політики та, у свою чергу, дозволить за допомогою адміністративних, економічних і правових методів створити сприятливі умови для кооперації науки і виробництва в регіонах. У дисертаційній роботі зазначено, що забезпечення єдності стратегічного і поточного державного регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності має загальнодержавне значення і закладається до національних, цільових та комплексних програм, завдяки чому контролюється перелік ресурсів, що мають стратегічно важливе значення за пріоритетами розвитку.

У другому розділі «Теоретичні і методичні аспекти формування науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України на основі оцінки їх потенціалу» уточнено місце і роль поняття «інноваційний потенціал»; розроблено

методичний підхід до оцінки науково-технічного та інноваційного розвитку регіонів України; проведено оцінку науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України з використанням комплексу економіко-математичних моделей, що будуються на основі інтегральної кількісної характеристики показників інноваційного розвитку в динаміці.

Уточнено поняття «інноваційний потенціал», який розглядається як складна багаторівнева характеристика різних можливостей економічних систем. Це дає можливість кожному регіону об'єктивно оцінювати свої можливості, розробляти нові напрями інноваційної діяльності та формувати ефективну стратегію інноваційного розвитку.

У роботі запропоновано логічну схему комплексної оцінки науково-технічного та інноваційного розвитку регіонів, що дозволяє встановити величину інноваційного потенціалу за ресурсною, результативною і внутрішньою складовими, рис. 1.

Рис. 1. Порядок оцінки науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах

На першому етапі оцінено складову «Потенціал» науково-технічного та інноваційного розвитку регіонів, що включає в себе оцінку «Науково-технічного потенціалу» (НТП) та «Інноваційного потенціалу» (ІП). Між цими двома поняттями існує залежність, де НТП впливає на ІП.

На другому етапі оцінено складову «Ресурси» науково-технічного та інноваційного розвитку регіонів країни, що включає в себе оцінку «Інвестиційної привабливості» (ІВП) та «Інвестиційного ризику» (ІВР). Складова «Результат» моделі оцінки інноваційного розвитку регіонів країни включає в себе оцінку «Інноваційної діяльності» (ІД).

У роботі розроблена шкала якісної оцінки компонент із використанням принципу «золотого перетину», що дозволяє згідно зі встановленим інтервалом значень за інтегральним показником визначити рівень розвитку кожної компоненти (низький, середній, високий) у динаміці за період 2000 – 2010 рр.

На рис. 2 наведено розподіл регіонів України, згідно з оцінкою відповідності інноваційного потенціалу (ІП) та інноваційної діяльності (ІД) у 2010 р.

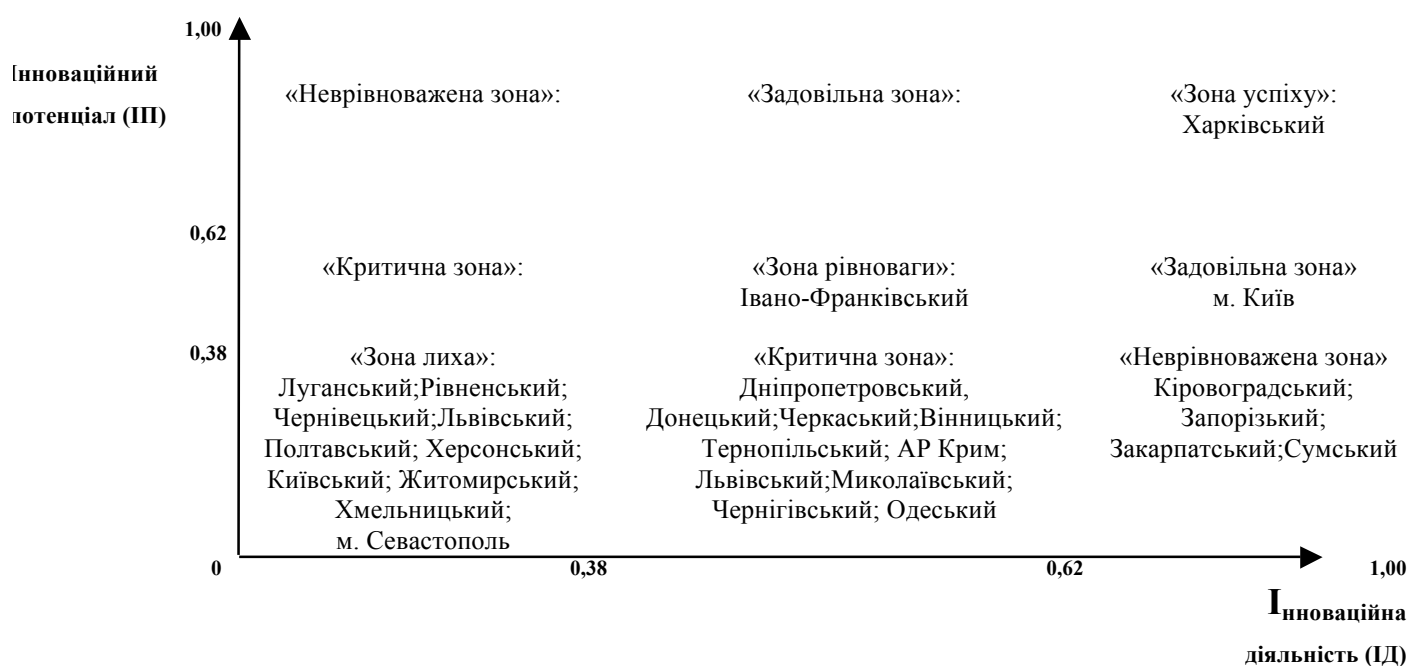

Рис. 2. Розподіл регіонів України в площині «інноваційний потенціал – інноваційна діяльність» в 2010 р.

Розроблені матриці оцінки відповідності компонент науково-технічного та інноваційного розвитку дозволили розподілити регіони за кількісним складом у такому порядку. В «Зону успіху» входить 1 регіон (3,7%), який діє на перспективному зовнішньому ринку і має сильні конкурентні переваги серед інших регіонів. «Задовільна зона», складається також з регіону, який має конкурентні переваги але не в повному обсязі використовує наявний потенціал. «Зона рівноваги» включає 1 регіон (3,7%), який характеризується сталим інноваційним розвитком і має найбільшу

кількість можливих варіантів зміни тенденцій розвитку та переміщення до інших зон. У «Неврівноважену зону» входить 4 регіони (14,8%), інноваційна діяльність котрих характеризується лише розвитком окремих галузей економіки та носить короткостроковий характер. До «Зони лиха» потрапили 10 регіонів (37,0%), які на шляху своєї «технологізації» зовсім не приділяли уваги новим дослідженням та розробкам. «Критична зона» також складається з 10 регіонів (37,0%), які намагаються здійснити «інноваційний прорив» без необхідної для цього технічної бази.

У роботі запропоновано підхід, який дозволяє зробити висновки щодо динаміки інноваційного розвитку регіону та розміру його ресурсів, а саме: визначено вектори його інноваційного розвитку. (табл. 1).

Таблиця 1

Оцінка характеристик інноваційного розвитку регіонів України

Регіони	Науково-технічний потенціал (НТП)		Інвестиційний потенціал (ІВП)		Інноваційна діяльність(ІД)		Вектор зростання(+)/ зменшення показників(-) інноваційної діяльності	
	2000р.	2010р.	2000р.	2010р.	2000р.	2010р.	значення	напрямок вектору
АР Крим	0,2125	0,2790	0,2600	0,1883	0,5768	0,4116	0,09775	-
Вінницький	0,1642	0,1107	0,1670	0,1543	0,4553	0,5181	0,05500	-
Волинський	0,0312	0,0462	0,1672	0,0778	0,6940	0,3456	0,09066	-
Дніпропетровський	0,3077	0,2544	0,5672	0,5861	0,7415	0,4592	0,05659	-
Донецький	0,1910	0,2318	0,3971	0,4692	0,9334	0,5589	0,08289	+
Житомирський	0,1017	0,0764	0,1387	0,1460	0,2313	0,3025	0,02639	-
Закарпатський	0,2090	0,1308	0,1154	0,1577	0,3174	0,6211	0,08889	-
Запорізький	0,3477	0,3441	0,4793	0,4126	0,8354	0,7193	0,06689	-
Івано-Франківський	0,1428	0,0840	0,1616	0,2043	0,5336	0,5308	0,07265	
Київський	0,2126	0,2375	0,2217	0,3177	0,4877	0,1689	0,09916	+
Кіровоградський	0,0842	0,0526	0,1317	0,1589	0,0338	0,7494	0,04176	-
Луганський	0,1881	0,3818	0,1725	0,2125	0,3587	0,3076	0,19776	+
Львівський	0,2466	0,3061	0,2133	0,1335	0,1797	0,2265	0,09955	-
Миколаївський	0,3124	0,3577	0,2574	0,2006	0,6646	0,4949	0,07264	-
Одеський	0,2200	0,2097	0,3056	0,2932	0,0682	0,2936	0,01617	-
Полтавський	0,1289	0,1305	0,3725	0,4376	0,4283	0,1960	0,06511	+
Рівненський	0,0619	0,0466	0,1549	0,1561	0,1208	0,1890	0,01533	-
Сумський	0,1464	0,0963	0,2234	0,2260	0,5641	0,8899	0,05015	-
Тернопільський	0,2012	0,0564	0,0738	0,0691	0,1891	0,4959	0,14486	-
Харківський	0,5611	0,6694	0,4574	0,3649	0,5540	0,7551	0,14241	-
Херсонський	0,1496	0,0941	0,1492	0,1457	0,2939	0,2253	0,05565	-
Хмельницький	0,0616	0,0512	0,1363	0,1775	0,5159	0,2740	0,04251	-
Черкаський	0,0934	0,0596	0,1483	0,1755	0,2074	0,5514	0,04345	-
Чернівецький	0,1826	0,1278	0,0787	0,1135	0,4425	0,1723	0,06493	-
Чернігівський	0,1150	0,0638	0,1531	0,0957	0,5366	0,3877	0,07694	-
м. Київ	0,8412	0,9288	0,9238	0,8488	0,7308	0,7411	0,11530	-
м. Севастополь	0,4328	0,3105	0,4744	0,2584	0,0243	0,3404	0,24821	-

Дослідження показало, що позитивною динамікою інноваційного розвитку за аналізований період характеризуються тільки Харківський, Івано-Франківський регіони і м. Київ.

Слід зауважити, що ці регіони входять в склад лідерів за рівнем створення доданої вартості країни. Але найбільш загрозливим є те, що серед них немає жодного регіону, який характеризується зростанням результативних показників інноваційної діяльності. Згідно з проведеним аналізом у роботі було запропоновано рекомендації щодо підтримки розвитку регіонів, які потрапили до «критичної зони» та «зони лиха».

Виходячи з наведеного вище, в роботі зазначена необхідність вирішення таких завдань:

- приведення у відповідність до реальних потреб економіки системи вищої освіти;
- забезпечення ефективного розвитку кадрового потенціалу, за рахунок удосконалення системи професійної підготовки на виробництві з використанням новітніх інформаційних технологій;

- перегляд і затвердження іноваційного кодексу з метою підтримки нових і діючих інноваційних підприємств та спрощення податкового тиску;

- надання пільгового кредитування для стимулювання інновацій;

- розвиток і підтримка фінансової венчурної інфраструктури та інше.

Таким чином, з метою підвищення інноваційного потенціалу та інноваційної діяльності в регіонах України, в роботі вказано на необхідність державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності. У зазначеному контексті необхідно зауважити, що провідним напрямом розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності в таких регіонах має стати процес реалізації програмно-цільового методу, поліпшення інноваційної інфраструктури завдяки інвестиційним процесам в регіонах і всебічне стимулювання з боку держави.

У третьому розділі «Механізм державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України» розроблено механізм державної підтримки інноваційної діяльності та визначено схему управлінських функцій органів виконавчої влади на регіональному рівні; запропоновано організаційне забезпечення процесу підтримки програмно-цільовим методом реалізації науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України; розроблено науково-практичні рекомендації щодо формування регіональної інноваційної інфраструктури.

Основою сталого соціально-економічного розвитку регіонів країни є створення такої організації виконавчої влади, яка забезпечить істотне підвищення дієвості державної підтримки пріоритетних напрямів у науково-технічній та інноваційній сферах на всіх рівнях ієрархії.

У роботі запропонована удосконалена організаційна структура науково-технічної та інноваційної діяльності України, яка характеризується ієрархічністю, цілісністю, підпорядкуванням загальній меті та здатна поширювати інноваційні проекти через Раду з питань науки, інновацій та інформатизації. Разом із тим, серед функціональних сфер організаційної структури підтримки інноваційного розвитку суб'єктів господарювання регіону провідним повинно стати Управління з питань науково-технічної, інноваційної діяльності та інформатизації.

У цілому реорганізація системи державного та регіонального управління науково-технічною та інноваційною діяльністю дозволяє раціонально поєднати децентралізований і централізований форми управління. Діяльність зазначених органів буде раціонально координуватися, забезпечувати організацію виконання регіональних розділів національних і державних стратегічних завдань.

При цьому держава безпосередньо зможе здійснювати регулювання інноваційних процесів, якими управляють органи виконавчої влади на загальноприйнятих засадах. Разом з тим за допомогою регулюючих механізмів можна реалізувати програми, проекти, гранти тощо.

У роботі зазначено, що на рівні регіонів і країни повинні визначатися пріоритетні напрями підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності, саме тут необхідно проводити роботу з конкретними проектами, здійснювати відбір фінансових та інших інститутів, що беруть участь у реалізації відповідних заходів, підтримувати та стимулювати інноваційне підприємництво, забезпечити різні джерела фінансування інноваційної діяльності та сприяти розвитку інфраструктурного інноваційного бізнесу.

З огляду на це запропоновано низку регуляторів, якими необхідно керуватися державним органам влади при здійсненні науково-технічної та інноваційної діяльності, а саме:

- забезпечувальний, який є необхідним при визначені напрямів державної політики, спрямованим на удосконалення адміністративних відносин між органами державної влади та суб'єктами господарювання;

- процесуальний, що сприятиме недопущенню прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання;

- стимулюючий, який дозволить активізувати інноваційну діяльність та успішно функціонувати в межах ринку інноваційних продуктів;

- розподільчий, який є важливим для успішної реалізації, побудованої на тісному взаємозв'язку структурних елементів (наука, інновації, виробництво, інвестиційний ринок, ринок фінансових послуг та ін.), що виступають найближчим зовнішнім оточенням та з якими складаються зовнішні функціональні зв'язки.

Організаційна система дозволяє провести аналіз практичного використання програмно-цільових методів управління інноваційною діяльністю в Україні.

Розподіл коштів відбувається без орієнтації на пріоритетність та інноваційність продукції. Ключовою ідеєю програмно-цільового методу виступає матриця «мета – засоби», в якій мета представлена ієрархічною структурою сформульованих цілей, а засоби – сукупністю програмних елементів, кожен з яких служить ступенем і засобом вирішення проблеми.

У роботі розроблені науково-практичні рекомендації щодо визначення стратегії за пріоритетами інноваційного розвитку в тісному взаємозв'язку «держава» – «регіон», які здатні покращити матеріально-технічну базу, а також раціоналізувати систему інститутів і розподіл функцій управління між центром і регіонами (рис. 3).

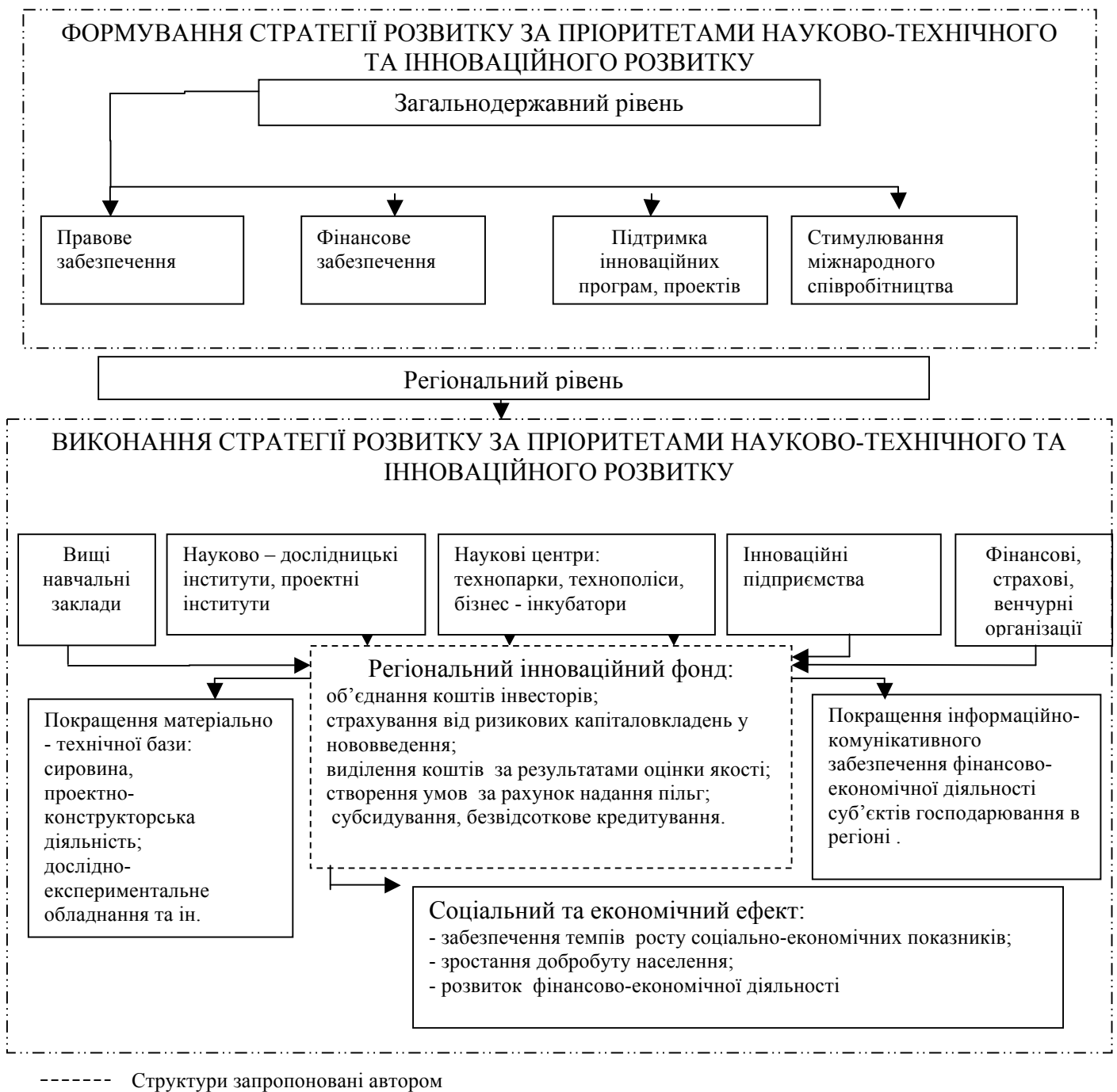

Рис. 3. Схема функціонування державної науково-технічної та інноваційної інфраструктури на регіональному рівні

Такий механізм чітко визначить, які завдання стоять в плані виконання того або іншого закону перед регіональними органами влади, шляхом прямого або опосередкованого регулювання за допомогою податкових дій та інших економічних важелів впливу на інноваційну інфраструктуру регіону.

Впровадження повного спектру управлінської діяльності, а саме, чіткого планування, узгодження та координації всіх стратегічних та цільових програм, контролю за їх виконанням, дає змогу створення цілісної регіональної інноваційної

інфраструктури, яка може розвиватися завдяки створенню мережі інноваційного фонду. Даний фонд формується материнськими і дочірніми фондами, а також засновниками та користувачами, а грошовий потік спрямовується від початкової фази суспільного інноваційного процесу до його кінцевої фази та безпосередньо нарощує свою грошову масу, прискорює її обіг, скорочує цикли обігу, підвищує їх ефективність. Це приводить до утворення в регіоні товарної маси, еквівалентної грошовому потоку, що розглядається за всіма його кількісними і якісними характеристиками.

Отже, держана підтримка складових компонент формування регіональної інноваційної інфраструктури має бути орієнтована на створення соціально-економічних, науково-технічних і організаційно-господарських передумов для пріоритетного розвитку продуктивних сил суспільства.

ВИСНОВКИ

Отримані у ході дослідження наукові результати дають змогу зробити наступні висновки:

1. На теоретичному рівні в роботі доведено можливість удосконалення механізму державної підтримки інноваційної діяльності шляхом як результат узагальнення накопиченого зарубіжного досвіду щодо створення інноваційних систем. Запропоновані зміни створили умови для упорядкування управлінських функцій органів виконавчої влади на регіональному рівні.

В роботі обґрунтовано, що державна підтримка науково-технічної та інноваційної діяльності регіонів має бути зорієнтована за пріоритетами розвитку провідних галузей, для чого визначено відповідні регулятори:забезпечувальний, процесуальний, стимулюючий, розподільчий, кожен з яких забезпечує вибір необхідних заходів державної підтримки в межах розроблених програм.

2. Проведений порівняльний ретроспективний аналіз законодавчого та нормативно-правового забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності дозволив визначити класифікаційні ознаки нормативно-правових актів у науково-технічній та інноваційній діяльності з метою дотримання правил складання законодавчих матеріалів. Проведена оцінка стану інноваційного законодавства в правовій системі України, дозволила довести необхідність запровадження виважених рішень держави щодо здійснення вибору складу заходів державної підтримки за умови реалізації трьох головних завдань: розвитку конкурентоспроможного підприємницького сектора та підтримки його інноваційно активних підприємств; дотримання пріоритетів розвитку освіти, науки і технологій на законотворчій основі; правового забезпечення повноцінної інтеграції країни в глобальну інноваційну сферу, світову торгівлю наукоємними товарами та інтелектуальною власністю.

3. На основі аналізу теоретичних інтерпретацій поняття «потенціал» уточнено

поняття «інноваційний потенціал» та виявлено три його складові, а саме: ресурсну; результативну; внутрішню. Це дало змогу обґрунтувати необхідність державної підтримки та проведення постійного моніторингу інноваційного потенціалу регіонів України, що забезпечить комплексний розвиток науки і техніки та дозволить впровадити інноваційні досягнення у виробництво. Розподіл регіонів України за зонами відповідності їх стана певному рівню розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності дозволив виокремити напрями їх інноваційного розвитку.

4. Проведений на емпіричному рівні аналіз ситуації в Україні та її регіонах свідчить, що показники темпів і якості науково-технічної та інноваційної діяльності залишаються надзвичайно низькими, але ще є високий інтелектуальний потенціал у прикладній та фундаментальній науці. В роботі встановлено, що відповідність певному рівню технологічного розвитку суб'єктів господарювання, які є представниками високотехнологічних галузей регіону, дозволяє стверджувати про наявність у ньому ядра конкурентоспроможності, до них можна віднести м. Київ, Донецьку, Харківську та Дніпропетровську області.

5. Вирішення проблеми відсутності дієвих інституційних механізмів реалізації стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в роботі проведено шляхом використання програмно-цільового підходу до організації підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності регіонів. Обґрунтовано доцільність створення Ради з питань науки, інновацій та інформатизації, при обласних державних адміністраціях, до компетенції якої відноситься контроль та узгодження ступеня відповідальності конкретних виконавців, установ і органів державного управління за здійснення передбачених програмами пріоритетних інноваційних завдань за встановленими пріоритетними напрямами.

Проведене дослідження довело, що державним органам влади необхідно здійснювати державне регулювання інноваційних формувань у регіоні та представляти інтереси у сфері трансферу технологій як розробників нових технологій, так і їх користувачів. Такими формуваннями є наукові центри (технопарки, технополіси, бізнес-інкубатори), НДІ, проектні інститути, ВНЗ, малі підприємства, корпорації тощо. Основна роль таких формувань полягає у створенні особливої інноваційної інфраструктури на регіональному рівні, яка здатна забезпечувати зв'язок науки і бізнесу, породжувати і підтримувати на стартовому етапі малі високотехнологічні підприємства, сприяти прискореному просуванню інновацій на ринок при безпосередній участі їх розробників. Встановлено, що управління інноваційними процесами можливе шляхом використання мережі інноваційного фонду.

Виявлені структурні особливості управлінських відносин в науково-технічній та інноваційній діяльності дають підстави визначити, що у формуванні та спрямованості управлінського впливу задається функціонально-цільовий законодавчий характер, якому притаманне виконання і контроль, тому узгодження системи заходів державної підтримки можливо за рахунок активних структурних змін в науково-технічній та інноваційній діяльності як елемента регіональної політики держави.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у фахових наукових виданнях:

1. Колесник О. П. Современное состояние нормативно-правовой базы научно-технической и инновационной деятельности Украины / О. П. Колісник // Бизнес Информ – 2010. – №3 (2) – С. 7 – 12.

2. Колесник О. П. Анализ условий развития научно-технической и инновационной деятельности Украины / О. П. Колесник // Бизнес Информ – 2010. – №5 (1) – С. 45 – 48.

3. Колесник О. П. Программно-целевое управление реализацией приоритетных направлений инновационного и научно-технического развития как метод повышения конкурентоспособности экономики страны / О. П. Колесник // Бизнес - Информ. – 2010. – № 11. – С. 146 – 150.

4. Колісник О. П. Реформування організаційної структури органів управління інноваційною діяльністю / О. П. Колісник / Інституціональний вектор економічного розвитку – Мелітополь, 2012.– вип.5(1). – С.199 – 275.

5. Колісник О. П. Вартанян В. М. Формування функцій державного управління інноваціями на регіональному рівні / В. М. Вартанян, О. П. Колісник // Проблеми економіки. – 2011.– №3.– С.60 – 63.

Особистий внесок: автором розкрито зміст функцій державного управління інноваціями на регіональному рівні.

6. Колесник О. П. Инфраструктурная составляющая инновационного развития / О. П. Колесник// Бизнес Информ – 2010. – №1 – С. 9 – 15.

7. Колісник О. П. Механізм державного управління науково-технічним та інноваційним розвитком регіонів України / О. П. Колісник // Економічний часопис ХХІ. – Київ, 2011. – № 9 – 10. – С. 51 – 53.

8. Колесник О.П. Условия реализации научно-технического и инновационного потенциала региона / О. А. Крикун, О. П. Колесник // Вісн. ХНУ ім. В.Н. Каразіна. – Сер. Економ. – № 943 Р. 2. – Х. , 2011. – С. 78 – 86.

Особистий внесок: розкрито зміст науково-технічного та інноваційного потенціалу. Встановлені кількісні та якісні параметри інноваційного потенціалу. Запропоновані умови ефективної реалізації завдань інноваційного розвитку промислового регіону.

Тези доповідей і матеріали конференцій

9. Колісник О. П. Позитивні та негативні наслідки щодо розвитку промисловості України в умовах глобалізації / О. П. Колісник // Матеріали Міжнар. наук.-практич. конфер. «Інтегровані комп'ютерні технології в машинобудуванні». –Харків, 25 – 28 листоп. 2008 : ІКТМ. – 2008 – Т. 3. – С. 120.

10. Колісник О. П. Державне управління інноваційного розвитку регіону / О. П. Колісник // Матеріали Міжнар. наук.-практич. конфер. «Інтегровані комп'ютерні технології в машинобудуванні». – Харків, 10 – 13 листоп. 2009 : ІКТМ. – 2009 – Т. 3. – С. 74.

11. Колісник О. П. Інноваційна конкурентоспроможність регіонів /

О. П. Колісник // Матеріали Міжнар. наук.-практич. конфер. «Соціально-економічний розвиток України та її регіонів: проблеми науки та практики». – Харків, 27-28 трав. 2010 . – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. – С. 80 – 83.

12. Колісник О. П. Роль інвестицій у розвитку інновацій / О. П. Колісник // Матеріали Міжнар. наук.-практич. конфер. «Інтегровані комп'ютерні технології в машинобудуванні» – Харків, 23 – 26 листоп. 2010 : ІКТМ. – 2010 – том 3. – 112 С.

13. Колісник О. П. Забезпечення сталого соціально-економічного розвитку шляхом підвищення інноваційного потенціалу / О. П. Колісник // Матеріали Міжнар. наук.-практич. конфер. «Соціально-економічний розвиток України та її регіонів: проблеми науки та практики». Харків. – 19 – 20 трав. 2011 : – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2011. – С. 117 – 119.

14. Колісник О. П. Технологічний рівень та інноваційний потенціал підприємств Харківської області / О. П. Колісник // Матеріали Міжнар. наук.-практич. конфер. «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики». – Харків, 11 – 12 листоп. 2010 : – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010.– С.143 – 144.

15. Колісник О. П. Інфраструктурне забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності Харківського регіону / О. П. Колісник // Матеріали Міжнар. наук.-практич. конфер. «Сучасні проблеми реформування економіки в моделі інноваційного розвитку держави», м. Харків, 15 листоп. 2011. – С.50 – 54.

16. Колісник О. П. Теорія та практика оцінки науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України / О. П. Колісник // Матеріали Міжнар. наук.-практич. конфер. «Управління міжнародною конкурентоспроможністю регіонів: механізми, принципи, стратегії». Сімферополь, – 22 – 24 верес. 2011. – С. 50 – 55.

17. Колісник О. П. Інноваційний розвиток регіону: як об'єкт економічної та правової політики / О. П. Колісник // Матеріали наук.-практич. конфер. «Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері». – Харків, 14 черв. 2011 : – Х. : «ФІНН», 2011.– С.135 – 139.

18. Колісник О. П. Оцінка науково-технічного та інноваційного розвитку в регіонах України // Збірник тез доповідей XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Розвиток України в XXI столітті: економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та правові проблеми», Тернопіль 2012. – С. 165 – 167.

АНОТАЦІЯ

Колісник О. П. Державна підтримка науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка. – Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України, Харків, 2012.

У дисертації поглиблено теоретичні та удосконалено організаційні й методичні аспекти державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності регіонів. Уточнено поняття «інноваційний потенціал». Визначено тенденції й особливості

формування науково-технічного та інноваційного потенціалу в регіонах України. Розкрито недоліки нормативно-правової бази та запропоновано методичне забезпечення державної підтримки науково-технічної та інноваційної діяльності. Виявлено особливості державного регулювання у країнах із розвинутою економікою та обґрунтовано можливості державної підтримки за пріоритетами розвитку. Встановлено регулятори, якими необхідно керуватися державним органам влади.

Удосконалено методичний підхід проведення оцінки науково-технічної та інноваційної діяльності в регіонах України. Удосконалено засоби підтримки програмно-цільового підходу реалізації науково-технічної та інноваційної діяльності. Запропоновано органам виконавчої влади схему управлінських функцій на регіональному рівні та створення Ради з питань науки, інновацій та інформатизації при обласних адміністраціях регіонів. Розроблені науково-практичні рекомендації щодо функціонування науково-технічної та інноваційної інфраструктури в регіонах України.

Ключові слова: інноваційний потенціал регіону, державна підтримка інноваційного розвитку регіону, програмно-цільовий підхід, інноваційна інфраструктура регіону, інноваційний фонд.

АННОТАЦІЯ

Колесник О. П. Государственная поддержка научно-технической и инновационной деятельности в регионах Украины. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.05 – развитие производительных сил и региональная экономика. – Научно-исследовательский центр индустриальных проблем развития НАН Украины, Харьков, 2012.

В диссертации уточнены теоретические и усовершенствованы организационные и методические аспекты государственной поддержки научно-технической и инновационной деятельности в регионах Украины.

Уточнено понятие «инновационный потенциал», «государственное управление», «инновационная инфраструктура». Определены тенденции и особенности формирования научно-технического и инновационного потенциала в регионах Украины. Раскрыты недостатки правовой базы и предложена классификация нормативно-правовых актов в научно-технической и инновационной деятельности. Исследование показало, что для достижения совершенной законодательной регламентации научно-технической и инновационной деятельности необходима эффективная структура управления, способная определять по приоритетам развития и соответственно стимулировать научно-техническую и инновационную деятельность.

Установлены особенности государственного регулирования в странах с развитой экономикой и обоснованы возможности совершенствования принципов и методов государственной поддержки по приоритетам развития, учитывая зарубежный опыт. Предложен порядок установления приоритетов в региональной инновационной

политике, который построен на выборе наилучших технологий, создании наукоемких и высокотехнологических продуктов и способах организации НИОКР.

Усовершенствован методический подход оценивания научно-технической и инновационной деятельности в регионах Украины. С помощью расчета интегральных региональных индексов экономического развития, инновационный потенциал регионов предложено измерять, применяя показатели, которые определяют кадровый, научный потенциал региона, объемы и эффективность научной деятельности, степень внедрения инноваций в промышленное производство. Проведены расчеты с помощью метода энтропии, в результате определен уровень развития каждой компоненты регионов Украины (низкий, средний, высокий) в динамике за период 2000 – 2010 гг.

Усовершенствован способ программно-целевого подхода к управлению научно-технической и инновационной деятельностью регионов. Установлено, что программно-целевое управление инновационной деятельностью должно быть основано на выделении приоритетных направлений инновационного развития и разработке системных мероприятий по их реализации. Предложено создание Совета по вопросам науки, инноваций и информатизации при областных администрациях регионов, к компетенции которой относится степень ответственности конкретных исполнителей, учреждений и органов государственного управления за осуществление предусмотренных программой приоритетных инновационных заданий по таким параметрам: тематический; институционный; обоснование.

Разработаны регулирующие инструменты механизма государственной поддержки инновационной деятельности. Предложена схема управления инновационной деятельностью государственными органами, с конкретизацией функций, направленных на достижение инновационных целей в регионе.

Разработаны научно-практические рекомендации относительно инфраструктурного обеспечения научно-технической и инновационной деятельности в регионах Украины. В частности, выделены основные принципы по образованию инновационных центров, согласно которым будут достигнуты высокие результаты в инновационной сфере. Предложено формирование инновационного фонда, обеспечивающего объединение средств разных инвесторов.

Ключевые слова: инновационный потенциал региона, государственная поддержка инновационного развития региона, программно-целевой подход, инновационная инфраструктура региона, инновационный фонд.

ANNOTATION

Kolisnik O. P. State support of scientific-technical and innovative activity in the regions of Ukraine. – Manuscript.

Dissertation for the degree of candidate of economic sciences, specialty code 08.00.05 – the development of productive forces and regional economy. – Research Center for Industrial Problems of NAS of Ukraine, Kharkiv, 2012.

There are improved theoretical, organizational and methodological principles of state support for science, advanced technologies and innovation areas in the thesis. There is more

accurately defined the concept of "innovation capacity". There are determined the tendencies and features of the formation of scientific and innovative potential in the regions of Ukraine. Author revealed shortcomings in the legislation and proposed new methodology for the state support of scientific-technical and innovation activity. There are revealed specific features in the state regulation in developed economies and it is proved the possibility of state support for the high-priority lines of development. Author defined regulators, which shall be the guidance for public authorities.

It was improved the methodical approach for evaluation of scientific-technical and innovation activity in the regions of Ukraine. There were improved ways for supporting program-target approach to scientific-technical, technological and innovation activities. It was proposed a scheme for executive management roles at the regional level and the creation of the "Council of Science, Innovation and Information" under the regional administrations control in regions. There were developed scientific and practical recommendations for the functioning of scientific-technical, technology and innovation infrastructure in the regions of Ukraine.

Keywords: regional innovative potential, state support of the region, target-oriented approach, innovative infrastructure in the region, innovation fund.

Підписано до друку 04.10.2012 р. Формат 60x90/16.
Папір офсетний. Обсяг 0,9 ум.-друк. арк.
Наклад 100 прим. Зам. № 211 Безкоштовно.

Надруковано в центрі оперативної поліграфії ТОВ «Рейтинг»
61002, Україна, м. Харків, пров. Соляниківській, 4
т. 057 700-53-51, 714-34-26, 771-00-92, 771-00-96